

تحلیل محتوای کتاب درسی مطالعات اجتماعی پایه ششم دوره‌ی ابتدایی از نظر مقوله‌ها

شورش عزیزی مند^۱، امیر مقصود گردوان^۲

۱- کارشناسی ارشد تاریخ

۲- کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

Amirmaghsodder@gmail.com

چکیده:

هدف: تحلیل محتوای کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی و شناخت نقاط ضعف و قوت این کتاب. **روش:** استفاده از روش ویلیام رومی؛ استفاده از تمام کتاب به عنوان نمونه به دلیل حجم کم کتاب و سپس بررسی متن کتاب، تصاویر و پرسش‌های کتاب **نتایج:** ضریب درگیری در متن کتاب ۰/۴۱ و در تصاویر ۱/۳ و در پرسش ۵/۲ می‌باشد.

کلمات کلیدی: تحلیل محتوا، ویلیام رومی، مطالعات اجتماعی

مقدمه:

تحلیل محتوا روش تحقیق مفیدی است که در ان اقلام یا موارد مهم محتوای پیام همه‌ی رسانه‌های همگانی، شناسایی و شمارش و با اقلام و موارد دیگر مقایسه می‌شوند، سرانجام با سایر امار و ارقام مشابه گردآوری شده و از کل جامعه مقایسه می‌گردند (رضایی، ۱۳۸۵).

از تحلیل محتوا چندین تعریف ارائه شده که به چند نمونه اشاره می‌کنیم:

ولیزر و وینر: ان را هر رویه نظام مندی که به منظور بررسی محتوای اطلاعات ضبط شده طراحی شده باشد تعریف می‌کنند. کریپندورف: ان را به عنوان یک فن پژوهشی برای ربط دادن داده‌ها به مضمون، به گونه‌ای معتبر و تکرار پذیر تعریف می‌کند (نقل از آقازاده، ۱۳۸۹).

تعریف کرلینگر بسیار متعارف است تحلیل محتوا، روش برای مطالعه و تحلیل ارتباطات به شیوه‌ای نظام مند، عینی و کمی با هدف اندازه‌گیری متغیر هاست. باردن میگوید: تحلیل محتوا عبارت است از مجموعه‌ی فنون تحلیل ارتباط که برای توصیف محتوای پیام و روش‌های منظم عینی بکار می‌رود (Ashton, ۲۰۱۲). اسابرگر، تحلیل محتوا را یک روش پژوهشی معرفی می‌کند که بر اساس اندازه‌گیری مقدار چیزی در یک نمونه‌ی تصادفی از یکی از اشکال ارتباطی طراحی شده است (نقل از یارمحمدیان، ۱۳۸۱).

ما در این پژوهش دنبال پاسخ به این پرسش‌ها هستیم:

میزان و ضریب درگیری این کتاب در مقوله‌های متن‌ها، تصاویر و پرسش‌ها چقدر است؟ و آیا این کتاب بر اساس دیدگاه ویلیام رومی در این مقوله‌ها فعال است یا غیر فعال؟

پیشینه:

تاریخچه‌ی تحلیل محتوا به جنگ جهانی دوم بر می‌گردد. در ان زمان واحد‌های اطلاعاتی متفقین، تعداد و انواع اهنگ‌های پاپ را که از ایستگاه‌های رادیویی اروپا پخش می‌شد، کنترل می‌کردند. به جز این کاربرد‌های خاص نظامی، شیوه‌های مشابهی از تحلیل محتوا را در نیمه اول قرن بیستم می‌توان یافت که برای کنترل روند‌های اجتماعی و اقتصادی بکار گرفته می‌شدند. پس از دهه‌ی